

Стаття 1294. Строк чинності повноважень виконавця заповіту

- 1. Повноваження виконавця заповіту тривають до повного здійснення волі спадкодавця, яка виражена у заповіті.**
- 2. Чинність повноважень виконавця заповіту припиняється нотаріусом за місцем відкриття спадщини за погодженням із спадкоємцями та відказоодержувачами.**
- 3. Після припинення повноважень виконавець заповіту повинен повернути нотаріусові документ, який був йому виданий (частина третя статті 1290 цього Кодексу).**
- 4. У разі неповернення виконавцем заповіту документа, який засвідчував його повноваження, спадкоємці мають право витребувати документ, а також вимагати відшкодування завданих їм збитків.**

Коментар:

1. Підставою припинення повноважень виконавця заповіту дана стаття називає повне здійснення ним розпоряджень заповідача. Як правило, правовідношення щодо виконання заповіту закінчується прийняттям спадщини спадкоємцями за заповітом з наступним його розподілом відповідно до часток, призначених заповідачем, а також передачею майна особам, що мають право на обов'язкову частку у спадщині (ст. 1241 ЦК), якщо інше не передбачено заповітом.

2. Слід підкреслити, що за змістом ч. 2 ст. 1290 ЦК сам по собі факт виконання розпоряджень заповідача ще не тягне припинення чинності повноважень виконавця заповіту. Рішення про припинення діяльності виконавця заповіту приймає нотаріус, який здійснює оформлення спадкової справи, за умови попереднього одержання письмової згоди на це спадкоємців та відказоодержувачів. Згідно абзацу першого пункту 204 Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України для припинення повноважень виконавця нотаріус повинен одержати також письмову згоду осіб (органів), які мають право здійснювати контроль за виконанням заповіту. Норма ч. 2 ст. 1292 ЦК відносить до таких осіб батьків (усиновлювачів), опікунів, піклувальників малолітніх, неповнолітніх, недієздатних та обмежено дієздатних спадкоємців, а також орган опіки та піклування.

Одержання згоди зазначених осіб на припинення повноважень виконавця заповіту не потрібно у разі реалізації виконавцем права на відмову від здійснення своїх повноважень, що закріплено у ст. 1295 ЦК.

3. Одночасно з прийняттям рішення про припинення правомочностей виконавця заповіту нотаріус за місцем відкриття спадщини зобов'язаний витребувати у виконавця документ, який посвідчував його повноваження. У разі відмови виконавця від повернення

зазначеного документу спадкоємці мають право на звернення до суду з вимогою про примусове витребування документу від виконавця.

4. Підстава припинення повноважень виконавця заповіту, передбачена цією статтею, не є єдиною. Серед інших підстав припинення правовідносин щодо виконання заповіту можна виділити: 1) смерть фізичної особи або ліквідацію юридичної особи - виконавця; 2) втрату фізичною особою - виконавцем повної дієздатності; 3) визнання заповіту недійсним у судовому порядку; 4) відмова виконавця від своїх повноважень (ст. 1295 ЦК); 5) усунення виконавця за згодою спадкоємців (ст. 1287 ЦК); 6) неможливість виконання заповіту, що настала незалежно від волі виконавця (випадкова загибель спадкового майна, його конфіскація тощо); 7) визнання банкрутом спадкодавця - суб'єкта підприємницької діяльності (ст. 48 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" в редакції від 30 червня 1999 р.).